

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 454/2014-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcu Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť mestskej časti B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou LEGAL CARTEL, s. r. o., Ľubinská 18, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Radoslava Kačura, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 115/2011, za účasti Okresného súdu Bratislava I, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo mestskej časti B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 115/2011 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 115/2011 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť mestskej časti B. trovy konania v sume 275,94 € (slovom dvestosedemdesiatpäť eur a deväťdesiatštyri centov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. Radoslava Kačura, Ľubinská 18, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2014 doručená sťažnosť mestskej časti B. (ďalej len „sťažovateľka“, v texte sťažnosti aj „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou LEGAL CARTEL, s. r. o., Ľubinská 18, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta JUDr. Radoslava Kačura, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 115/2011.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

«Sťažovateľ v procesnej pozícii navrhovateľa, podal dňa 08. 04. 2011 na Okresnom súde Bratislava I návrh na začatie konania zo dňa 23. 03. 2011 o zaplatenie 93,- eur s príslušenstvom spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu, v ktorom žiadal konajúci súd, aby zaviazal odporcu na zaplatenie istiny 93 € vrátane úrokov z omeškania a náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia.

Dňa 11. 04. 2011 Okresný súd Bratislava I vydal platobný rozkaz, spis. zn.: 19 Ro/38/2011...

Platobný rozkaz bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený dňa 21. 04. 2011.

Vzhľadom na skutočnosť, že súd vo veci od 21. 04. 2011 (doručenie platobného rozkazu sťažovateľovi) do 25. 02. 2013 nevykonal žiadny procesný úkon, ergo bol viac 22 mesiacov (686 dní) nečinný, podal navrhovateľ dňa 26. 02. 2013 na Okresný súd Bratislava I „Sťažnosť na postup súdu podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov spočívajúci v porušovaní práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ zo dňa 25. 02. 2013... a požiadal predsedu súdu ako orgán poverený vybavovaním sťažností aby, ak zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijal a zabezpečil vykonanie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. V podanej sťažnosti na postup súdu sťažovateľ namietal postup súdu, ktorý smeruje proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Na sťažnosť na postup súdu reagoval Okresný súd Bratislava I, zastúpený predsedníčkou súdu, písomnosťou zo dňa 22. 03. 2013 označenou ako „Odpoveď na sťažnosť v konaní sp. zn. 25 C/115/2011“, v zmysle ktorej bola sťažnosť na postup súdu vyhodnotená ako nedôvodná a subjektívne zavinenie zákonného sudcu, vyššieho súdneho úradníka ako zamestnancov súdu nebolo zistené...

K pochybeniu súdu došlo tým, že po neúspešnom doručení platobného rozkazu odporcovi a po prevedení veci do civilného oddelenia „25 C“ Okresného súdu Bratislava I sa súd opakovane bez výsledku pokúšal zistiť pobyt odporcu a to od 03. 08. 2011 za účelom doručenia návrhu na začatie konania. Podľa informácií poskytnutých sťažovateľovi spisovou kanceláriou Okresného súdu Bratislava I súd v predmetnej právnej veci nevykonal do dnešného dňa ďalší právny úkon...

Na základe uvedeného skutkového stavu veci je zrejmé, že súd do dnešného dňa nevykonal žiadny relevantný úkon, ktorý by viedol k efektívnemu odstráneniu stavu právnej istoty a rýchlemu rozhodnutiu vo veci, keďže konanie trvá už viac ako 36 mesiacov (od roku 2011), pričom nie je predpoklad jeho skorého právoplatného ukončenia. Pritom vzhľadom na predmet konania je promptné a skoré rozhodovanie veci požiadavkou vyplývajúcou priamo z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku.»

Sťažovateľka na základe uvedeného navrhla, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa mestská časť B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod spis. zn. 25 C/115/2011 bolo porušené.

2) Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby vo veci vedenej pod spis. zn. 25 C/115/2011 konal bez zbytočných prieťahov.

3) Sťažovateľovi mestská časť B. priznáva finančné zadosťučinenie 3.000,- €, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4) Sťažovateľovi mestská časť B. priznáva náhradu trov konania, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť uznesením č. k. II. ÚS 454/2014-7 z 30. júla 2014 prijal na ďalšie konanie [§ 25 ods. 1 a 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Po prijatí sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 22. augusta 2014 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 1. októbra 2014 (sp. zn. Spr. 3575/2014, doručenom ústavnému súdu 7. októbra 2014) okrem iného uviedla:

„... Na základe Vašej žiadosti som vo veci vykonala šetrenie a zistila som, že predmetná vec napadla na Okresný súd Bratislava I dňa 08. 04. 2011 do oddelenia platobných rozkazov a bola vedená pod sp. zn. 19 Ro 38/2011. Dňa 11. 04. 2011 vydal súd v tejto veci platobný rozkaz pod č. k. 19 Ro 38/2011-32. Nakoľko platobný rozkaz nebolo možné odporcovi doručiť do vlastných rúk (zásielky určené odporcovi sa vrátili súdu

s poznámkou poštového doručovateľa, že adresát je neznámy), vec bola dňa 14. 07. 2011 prevedená do civilného oddelenia 25 C a bola jej pridelená spisová značka 25 C 115/2011.

Vzhľadom na neznámy pobyt odporcu zadala vyššia súdna úradníčka dňa 01. 08. 2011 pokyn na zisťovanie adresy jeho pobytu prostredníctvom Registra obyvateľov SR, Sociálnej poisťovne a Ústrednej evidencie väzňov ZVJS SR. Asistentka zrealizovala uvedený pokyn dňa 03. 08. 2011. Dňa 19. 08. 2011 bola súdu doručená negatívna odpoveď z Ústrednej evidencie väzňov ZVJS SR. Register obyvateľov SR zaslal súdu výpis z evidencie dňa 17. 08. 2011. Dňa 08. 12. 2011 súd lustroval pobyt odporcu aj prostredníctvom Živnostenského registra SR a dňa 13. 12. 2011 súd opätovne doručoval návrh na začatie konania s platobným rozkazom na adresu miesta podnikania odporcu. Dňa 26. 04. 2012 súd požiadal príslušné obvodné oddelenie Policajného zboru v B. o prešetrenie pobytu odporcu a prípadne i o doručenie priloženej súdnej zásielky. Žiadosť bola odoslaná dňa 10. 05. 2012. Dňa 28. 05. 2012 doručilo Obvodné oddelenie PZ B. na súd odpoveď na žiadosť s upovedomením, že žiadosť bola odstúpená Obvodnému oddeleniu PZ B... z dôvodu zistenia adresy pobytu navrhovateľa... Dňa 26. 06. 2012 bola súdu doručená odpoveď Obvodného oddelenia PZ B. s negatívnym výsledkom o prešetrení pobytu odporcu. Dňa 01. 08. 2012 súd lustroval pobyt odporcu prostredníctvom Sociálnej poisťovne a dňa 07. 08. 2012 doručoval návrh na začatie konania s platobným rozkazom odporcovi na adresu evidovanú v Sociálnej poisťovni. Zásielka sa vrátila súdu dňa 15. 08. 2012 s poznámkou, že adresát je na uvedenej adrese neznámy.

Na základe Dodatku č. 14 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I pre rok 2012 došlo v oddelení 25 C s účinnosťou k 01. 10. 2012 k zmene vyššieho súdneho úradníka. Dňa 18. 12. 2012 súd opätovne šetril adresu bydliska odporcu v databáze Sociálnej poisťovne. Dňa 07. 02. 2013 súd zisťoval pobyt odporcu v Registri obyvateľov SR a dňa 08. 02. 2013 v Sociálnej poisťovni s tým, že bolo zistené, že odporca sa v súčasnosti nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou. Vzhľadom k tejto skutočnosti súd doručoval dňa 01. 03. 2013 návrh na začatie konania s platobným rozkazom odporcovi prostredníctvom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Odporca si prevzal platobný rozkaz dňa 07. 03. 2013. Odporca podal dňa 08. 04. 2013, t. j. oneskorene, proti platobnému rozkazu odpor spolu s návrhom na odpustenie zmeškanej lehoty. Odpor bol doručený na tunajší súd dňa 10. 04. 2013. Súd uznesením zo dňa 03. 07.

2013, č. k. 25 C 115/2011-57 návrh odporcu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odporu proti platobnému rozkazu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 11. 04. 2011, č. k. 19 Ro/38/2011-32 zamietol. Uznesenie si odporca prevzal dňa 25. 07. 2013 a dňa 12. 08. 2013 podal proti predmetnému uzneseniu odvolanie a žiadosť o odpustenie zmeškanej lehoty odvolania, keďže ho podal oneskorene. Odvolanie bolo doručené na súd dňa 14. 08. 2013. Dňa 15. 04. 2014 bol spis zapožičaný do informačného centra tunajšieho súdu, z dôvodu nahliadnutia do spisu právnym zástupcom navrhovateľa. Uznesením zo dňa 06. 05. 2014, č. k. 25 C 115/2011-63, súd návrh odporcu na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 03. 07. 2013, č. k. 25 C 115/2011-57 zamietol. Uznesenie bolo odporcovi doručené dňa 30. 05. 2014. Dňa 17. 06. 2014 bolo na súd doručené odvolanie odporcu proti uzneseniu zo dňa 06. 05. 2014 a dňa 27. 06. 2014 bolo súdu doručené doplnenie odvolania odporcu. Dňa 20. 06. 2014 bol daný písomný pokyn na predloženie spisu vyššiemu súdnemu úradníkovi za účelom dopytu poštového orgánu Bratislava I ohľadne dátumu podania zásielky z č. l. 65 (odvolanie zo dňa 11. 06. 2014) na poštovú prepravu, keďže to z pečiatky na zásielke nebolo zrejmé. Uvedený pokyn bol vyšším súdnym úradníkom realizovaný dňa 09. 07. 2014. Dňa 30. 07. 2014 bola súdu doručená odpoveď Slovenskej pošty, a. s. – Hlavnej pošty Bratislava I. ohľadom dátumu podania odvolania na poštovú prepravu.

Spis bude v najbližších dňoch predložený odvolaciemu súdu za účelom rozhodnutia o podaných odvolaniach súdu za účelom rozhodnutia o podaných odvolaniach odporcu č. l. 59 a 65, pričom dňa 22. 09. 2014 bola vyhotovená predkladacia správa na predloženie spisu Krajskému súdu v Bratislave.

S poukazom na vyššie uvedený postup súdu mám za to, že súd v období po vydaní platobného rozkazu zo dňa 11. 04. 2011 a jeho doručení právnemu zástupcovi navrhovateľa nebol nečinný a prešetroval pobyt odporcu, pričom po zistení, že odporca sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, mu súd doručoval platobný rozkaz a rozhodoval o jeho návrhoch na odpustenie zmeškania lehoty na podanie opravných prostriedkov, ktorý podal odporca oneskorene. V období od 14. 08. 2013 do 05. 05. 2014 síce nebol vo veci uskutočnený žiaden procesný úkon zo strany súdu, avšak z objektívnych dôvodov, so zreteľom na nadmernú zaťaženosť sudcov občianskoprávneho úseku a vysoký počet pridelených vecí. Okrem uvedeného obdobia súd konal v danej veci priebežne...

Šetrením som zistila, že dňa 26. 02. 2013 bola tunajšiemu súdu doručená sťažnosť mestskej časti B. na prietahy v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 C 115/2011 z dôvodu, že súd v predmetnej veci nevykonal žiadny procesný úkon viac ako 22 mesiacov so žiadosťou o odstránenie nedostatkov postupu súdu. Predmetná sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní podľa ust. § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch bola vybavená odpoveďou Spr 2059/2013 predsedníčky súdu JUDr. Annou Kašajovou zo dňa 21. 03. 2013 v ktorej predsedníčka súdu konštatovala, že súd vo veci konal priebežne a postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a robil priebežne procesné úkony smerujúce k prešetreniu pobytu odporcu.

Sťažovateľ si vo svojej sťažnosti uplatnil v dôsledku pretrvávajúcich prietahov v predmetnej veci na okresnom súde finančné zadosťučinenie vo výške 3.000,- eur. Takto vyčíslenú sumu primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodnil ako protihodnotu utrpenej nemajetkovej ujmy spôsobenej zbytočnými prietahmi v konaní Okresným súdom Bratislava I a tým, že sa sťažovateľ nachádza v právnej neistote a prietahový postup súdu zasahuje do jeho majetkových práv.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov navrhujem, aby sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie, resp. mu toto finančné zadosťučinenie nepriznal v plnej výške, a to z dôvodu, že uplatnené finančné zadosťučinenie sťažovateľ podľa môjho názoru riadne neodôvodnil – finančné zadosťučinenie za prietahy v konaní pred súdom (resp. výška tohto zadosťučinenia) závisí od rozsahu v akom sa zasiahlo do práv účastníkov konania. Sťažovateľ neuviedol v akom konkrétnom rozsahu by mu mala byť vynahradená materiálna ujma a v akom nemateriálna ujma a aká konkrétna materiálna a nemateriálna ujma a z akého dôvodu mu mala vzniknúť.“

Predsedníčka okresného súdu súčasne oznámila ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho prerokovania prijatej sťažnosti.

Ústavný súd vyzval 9. októbra 2014 aj právneho zástupcu sťažovateľky, aby sa vyjadril k stanovisku okresného súdu, ako aj k otázke nariadenia verejného

pojednávania. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 7. novembra 2014 okrem iného uviedol:

«... Podľa nášho názoru Okresný súd Bratislava I nezabezpečil v danej právnej veci taký procesný postup, ktorý by odstránil stav právnej neistoty sťažovateľa a v dôsledku tohto postupu Okresného súdu Bratislava I stav právnej neistoty sťažovateľa naďalej trvá...

S tvrdením, že „súd vo veci konal priebežne a postupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a robil priebežne procesné úkony smerujúce k prešetreniu pobytu odporcu“ sa nemôžeme v žiadnom prípade stotožniť.

Podľa § 173 (1) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“): „Platobný rozkaz treba doručiť odporcovi do vlastných rúk. Náhradné doručenie je vylúčené.“

Podľa § 173 (2) OSP: „Ak platobný rozkaz nemožno doručiť čo i len jednému z odporcov, súd ho uznesením zruší v plnom rozsahu. To neplatí, ak sa platobný rozkaz týka niekoľkých účastníkov, z ktorých každý koná sám za seba (§ 91 ods. 1). Súd zruší platobný rozkaz spravidla až spolu s ďalším úkonom vo veci samej, prípadne spolu s úkonom, ktorým sa konanie končí.“

Podľa § 173 (3) OSP: „Pred tým, ako súd uznesením zruší platobný rozkaz podľa odseku 2, môže vyzvať navrhovateľa, aby oznámil miesto pobytu odporcu, ak má o ňom vedomosť, a poučí ho o následkoch nemožnosti doručenia platobného rozkazu.“

Na základe uvedeného je nad všetku pochybnosť zrejmé, že Okresný súd Bratislava I nie len že nekonal bez zbytočných prietahov, ale tieto prietahy de facto sám vyvolal a to svojím konaním v rozpore so zákonom.

Ak sa súdu nepodarilo doručiť platobný rozkaz odporcovi do vlastných rúk, mal v zmysle ustanovenia § 173 ods. 2 platobný rozkaz uznesením zrušiť v plnom rozsahu. Z následného konania súdu (doručovanie platobného rozkazu odporcovi prostredníctvom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody dňa 01. 03. 2013) však vyplýva, že súd podľa § 173 ods. 2 nepostupoval. V tejto súvislosti je bez logiky prevedenie veci dňa 14. 07. 2011 do civilného oddelenia 25 C (na základe akého procesného úkonu zo strany súdu?) a následné (po cca 20 mesiacoch) doručovanie platobného rozkazu odporcovi.

Na základe vyššie uvedeného máme za to, že Okresný súd Bratislava I nepostupoval v predmetnej právnej veci, ktorá nie je skutkovo ani právne zložitá, bez zbytočných

prietáhov, práve naopak, a týmto svojim nekonaním spôsobil prietahy v súdnom konaní, v ktorom do dnešného dňa nebol zo strany súdu urobený žiadny relevantný právny úkon k efektívnemu odstráneniu právnej neistoty a rýchlemu rozhodnutiu vo veci a to s dôrazom na to, že konanie trvá už viac ako 42 mesiacov.

Z vyššie uvedených dôvodov v súlade s ustanovením článku 127 ods. 2 Ústavy SR sťažovateľ žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia...»

Sťažovateľka súčasne oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania vo veci prijatej sťažnosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania v danej veci, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu i sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 druhej vety OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými

sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o zaplatenie sumy 93 € s príslušenstvom. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nie je právne zložitá. Pokiaľ ide o faktickú zložitost' veci, podľa názoru ústavného súdu nemožno hovoriť o takej zložitosti veci, ktorou by bolo možné odôvodniť doterajší neprimerane dlhý čas konania okresného súdu, počas ktorého nebolo rozhodnuté vo veci samej.

2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľky ako účastníčky namietaného súdneho konania v procesnom postavení žalobkyne. Ústavný súd zastáva názor, že správanie s'ťažovateľky v napadnutom konaní nemalo zásadnejší vplyv na doterajšiu dĺžku konania.

3. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v označenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného okresného súdu.

Z predloženého spisu, zo s'ťažnosti, ako aj z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu ústavný súd zistil, že okresnému súdu bol návrh s'ťažovateľky na začatie konania o zaplatenie sumy 93 € s príslušenstvom spolu s návrhom na vydanie platobného rozkazu doručený 8. apríla 2011.

Okresný súd vydal 11. apríla 2011 platobný rozkaz č. k. 19 Ro 38/2011-32, ktorý doručoval odporcovi. Zásielky určené odporcovi boli opakovane vrátené okresnému súdu, ktorý vec previedol 14. júla 2011 do civilného oddelenia a pridelil jej sp. zn. 25 C 115/2011.

Okresný súd ďalej v období od 1. augusta 2011 do 6. februára 2013, t. j. počas 19 mesiacov, neúspešne zisťoval pobyt odporcu (v súčinnosti s registrom obyvateľov

Slovenskej republiky, Sociálnej poisťovne a Ústrednej evidencie väzňov ZVJS Slovenskej republiky, ako aj obvodných oddelení Policajného zboru Bratislava Staré Mesto – stred a Bratislava Rača). Po opätovnom zisťovaní adresy bydliska začatom 7. februára 2013 okresný súd zistil, že odporca sa nachádza v Ústave na výkone trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou.

Okresný súd doručoval platobný rozkaz odporcovi 1. marca 2013, pričom odporca ho prevzal 7. marca 2013 a 8. marca 2013 podal proti nemu odpor spolu s žiadosťou o odpustenie zmeškanej lehoty. Okresný súd uvedený návrh odporcu zamietol uznesením č. k. 25 C 115/2011-57 z 3. júla 2013; odporca predmetné uznesenie prevzal 25. júla 2013 a 12. augusta 2013 podal proti uvedenému uzneseniu odvolanie spolu s žiadosťou o odpustenie zmeškanej lehoty odvolania. Odvolanie odporcu bolo okresnému súdu doručené 14. augusta 2013. Okresný súd návrh odporcu zamietol uznesením č. k. 25 C 115/2011-63 zo 6. mája 2014; odporcovi bolo predmetné uznesenie doručené 30. mája 2014.

Proti uzneseniu č. k. 25 C 115/2011-63 zo 6. mája 2014 odporca podal odvolanie, ktoré neskôr doplnil a ktoré bolo doručené okresnému súdu 17. júna 2014, resp. 27. júna 2014.

Okresný súd v októbri 2014 doručoval spis vo veci sťažovateľky odvolaciemu súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach proti uzneseniu okresného súdu č. k. 25 C 115/2011-63 zo 6. mája 2014.

Ústavný súd neakceptoval argumenty uvedené vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu, že „*V období od 14. 08. 2013 do 05. 05. 2014 síce nebol vo veci uskutočnený žiadny procesný úkon, avšak z objektívnych dôvodov, so zreteľom na nadmernú zaťaženosť sudcov občianskoprávneho úseku a vysoký počet pridelených vecí.*“. V uvedenej súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06), podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet

sudcov alebo ďalší počet pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v konaní a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Ústavný súd dospel k záveru, že so zreteľom na doterajší priebeh napadnutého konania, v ktorom dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté vo veci samej, došlo v konaní okresného súdu sp. zn. 25 C 115/2011 jeho neefektívnou činnosťou pri doručovaní platobného rozkazu, ako aj jeho nečinnosťou v období od augusta 2013 do mája 2014 k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 25 C 115/2011 konal bez zbytočných prietáhov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiada aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €, pričom *«svoj návrh odôvodňuje tým, že toto finančné zadosťučinenie je protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy spôsobenej zbytočnými prietahmi v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn.: 25 C/115/2011.*

Sťažovateľ sa nachádzal v stave právnej neistoty, keďže všeobecný súd v danej veci vôbec nekoná, čo v jeho prípade zvyšuje pocity neistoty a narušenia dôvery k všeobecnému súdnictvu. Okrem týchto okolností poukazujeme aj na skutočnosť, že „prietahový“ postup súdu tak zasahuje aj do jeho majetkových práv...».

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu vo veci sťažovateľky neprichádza do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, a to predovšetkým s ohľadom na sumu (93 €), ktorej zaplatenie tvorí v napadnutom konaní predmet sporu a ktorá je zjavne bagateľná. Ústavný súd preto tejto časti sťažnosti nevyhovel.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. Radoslavom Kačurom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vykonané v roku 2014, a to za každý úkon po 130,16 €, t. j. spolu 260,32 €, čo spolu s režijným paušálom 2 x 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 275,94 €. Za tretí úkon úhradu trov konania sťažovateľke nepriznal, pretože podľa jeho názoru tento úkon neprispel k ďalšiemu objasneniu veci.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd pripomína, že obdobným spôsobom rozhodol aj vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 8/2013, ktorá je s touto z právneho hľadiska porovnateľná.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. november 2014